

Samrådsyttrande – Programhandling Södertäljevägen diarienummer 2018–13562

Inledning

Föreningen välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på programhandlingen för Södertäljevägen. Vi ser detta som en viktig del av den långsiktiga stadsutvecklingen och vill bidra med idéer och perspektiv som överensstämmer med föreningens värderingar och vision för en hållbar och balanserad stadsmiljö.

Naturen och ekosystemtjänsterna

Södertäljevägen gränsar till viktiga grönområden som har stor betydelse för både biologisk mångfald och invånarnas livskvalitet. Vi välkomnar programmets ambition att skapa nya parker och expandera Blomsterdalen.

Samtidigt visar *Konsekvensutredningen Ekologi* att programförslaget medför stora konsekvenser för naturvärdesobjekt, märkbara konsekvenser för barrskogsspridningssambanden och små till märkbara konsekvenser för ädellövskogsspridningssambanden. Påverkan på områden med höga naturvärden bedöms generellt ge stora negativa konsekvenser, eftersom dessa miljöer inte går att kompensera för, då miljöerna inte går att återskapa annat än på mycket lång sikt.

Stadsutveckling innebär ofta att väga olika allmänna intressen mot varandra. Varken *Vision 2040* eller stadens stadsbyggnadsmål prioriterar tydligt biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Däremot pekas flera av de aktuella miljöerna och arterna ut som prioriterade i senare styrdokument som stadens *Handlingsplan för biologisk mångfald*. Med en allt mer begränsad tillgång till grönområden och ökande ekologiska hänsyn i stadsutvecklingen är det nödvändigt att prioritera skyddet av dessa värden.

Vi betonar naturens egenvärde och vikten av att bevara spridningssamband, särskilt där dessa redan är svaga. När det gäller barrskogssambanden konstateras i *Ekologisk spridningsutredning för centrala Liljeholmen* att "i stort sett varje mogen barrträd i den primära spridningszonen har betydelse". Det är därför avgörande att säkerställa och helst stärka de gröna stråken mellan Vinterviken/Trekanten och Årtaskogen i den fortsatta planprocessen. Ekologiska spridningssamband och grön infrastruktur bör utgöra en grundläggande utgångspunkt som övrig planering anpassas efter.

Område 41 och 42, norr om Hägerstensvägen, rymmer värdefulla naturvärdesobjekt och har stor betydelse för både barrskogsspridningssambanden och ädellövskogsspridningssambanden. Den planerade exploateringen av dessa områden bör därför omprövas eller åtminstone minskas i omfattning.

Kulturmiljö och stadsbild

Liljeholmen med omgivande stadsdelar har en unik kulturhistorisk identitet som behöver bevaras och integreras i den nya stadsutvecklingen. Vi ser positivt på att programmet erkänner godsstationens kulturhistoriska värde och vill lämna ett förslag för byggnadens framtida användning.

Liljeholmen, Lövholmen, områden norr om Trekanten, delar av Gröndal samt Vinterviken har en gemensam kultur- och industrihistorisk bakgrund. Järnvägsspåren som löper längs kajen bort mot Lövholmen påminner om detta arv. Vi anser att denna historiska bakgrund är av såväl lokal som nationell betydelse och bör synliggöras. Ett förslag är att återberätta denna historia genom ett turist- och besökscentrum. Föreningen har tidigare föreslagit ett sådant på Lövholmen, men ett alternativ är att använda godsstationen för detta ändamål. Det närbelägna municipalhuset förstärker den historiska anknytningen och skulle bidra till att förmedla historisk autenticitet.

Programförslaget innebär att den särskilt kulturhistoriskt värdefulla godsstationen delvis byggs för samtidigt som del av byggnaden rivs. Ny bebyggelse innebär att den övergripande historiska kontexten som byggnaden förmedlar försvagas.

En genomtänkt strategi bör finnas för hur historiska element ska integreras i stadsrummet. Storskaliga nybyggen bör anpassas till befintlig arkitektur och skala för att inte förvanska områdets karaktär. Det hus som föreslås mellan Södertäljevägen och godsstationen och delvis skulle skymma denna bör därför utgå. Parkområdet vid Liljeholmsbron skulle därmed utökas och samtidigt bidra till att kompensera för den identifierade bristen på gröna offentliga rum i Norra Liljeholmen.

Social och funktionell blandning

För att stärka den sociala hållbarheten i området bör stadsutvecklingen inkludera en variation av upplåtelseformer, boendemiljöer och offentliga mötesplatser såsom samlingslokaler och servicefunktioner. Ett underskott av publika lokaler har identifierats i Hägersten-Älvsjö. När Lövholmen bebyggs finns risk att detta förstärks, då marken där är privatägd. Det är därför angeläget att stadsutvecklingen vid Södertäljevägen kompenserar för detta behov.

Barnperspektivet

Föreningen ser positivt på att förskolor placeras med korta gångavstånd till parker med lekplatser och bollek, samt att förskolegårdarnas storlek möjliggör minst 10 kvadratmeter per

barn. Denna standard bör säkerställas i den fortsatta plan- och beslutsprocessen för att främja en barnvänlig stadsutveckling.

Mobilitet och hållbar infrastruktur

Föreningen ställer sig bakom att bebyggelsen längs Södertäljevägen planeras med mobilitetslösningar som minskar bilberoende och främjar hållbara transportalternativ såsom utökad kollektivtrafik, trygga cykelstråk och gångvänliga stadsrum.

Kajstråket kan, genom pendelbåtar, utvecklas till en attraktiv knutpunkt med folkliv, grönska och historisk anknytning.

Sammanfattning

För att stadsutvecklingen vid Södertäljevägen ska bidra till en hållbar, funktionell och inkluderande stadsmiljö anser föreningen att följande aspekter bör beaktas:

- **Ekosystemtjänster och gröonstråk** ska skyddas och utvecklas. Planförslagets påverkan på biologisk mångfald, särskilt spridningssamband för barr- och ädellövskog, behöver noggrant övervägas och begränsas.
- **Kulturhistoriska värden** bör integreras, och ny bebyggelse bör anpassas till befintlig stadsbild.
- **Social hållbarhet** bör säkerställas genom en blandning av upplåtelseformer, mötesplatser och service.
- **Barnperspektivet** bör genomsyra planeringen av förskolor och lekvänliga stadsmiljöer.
- **Mobilitet och hållbar infrastruktur** bör främja hållbara transportalternativ.

Föreningen ser fram emot att följa den fortsatta planprocessen och bidra med ytterligare synpunkter när programmet konkretiseras.

Gröndals Intresseförening